

РУСЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ „АНГЕЛ КЪНЧЕВ“
Факултет “Бизнес и мениджмънт”

Приета с решение на АС
от 22.04.2025 г.

Утвърдил

Ректор:

/доц. д-р Десислава Атанасова/

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

Докторска програма: **ПОЛИТИЧЕСКА ИКОНОМИЯ**

Образователна и научна степен: **ДОКТОР**

Област на висше образование: **3. СОЦИАЛНИ, СТОПАНСКИ И ПРАВНИ НАУКИ**

Професионално направление: **3.8. ИКОНОМИКА**

ЦЕЛИ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

Образователният процес по докторската програма „Политическа икономия“ има за цел подготовка на висококвалифицирани кадри със задълбочена фундаментална и професионална компетентност за научна, изследователска, аналитична, експертна и преподавателска дейност в областта на икономическата теория, политическата икономия и анализа на социално-икономическите системи и процеси. Подготвят се изследователи със значителна теоретична подготовка и аналитични умения, способни да извършват оригинални научни изследвания, да анализират взаимодействието между икономически, политически и социални фактори и да разработват теоретични модели и концепции. Процесът на подготовка съчетава изучаването на класически и съвременни икономически теории и доктрини с методологията на научния анализ, прилагането на интердисциплинарни подходи (включващи елементи от социология, политология, история, право) и изследването на актуални икономически и социални проблеми на национално, европейско и глобално ниво. Обучението има силно изразен теоретичен и интердисциплинарен характер, с курсове, свързани с общата икономическа теория, историята на икономическата мисъл, институционалната икономика, методологията на научните изследвания и критичния анализ. Спецификата на докторската програма е съобразена с необходимостта от кадри, способни да разбират и анализират комплексните основи на икономическото развитие и обществените трансформации.

Обучението може да се провежда на български или английски език в съответствие с обявения прием на докторанти. При обучение на докторанта на английски език, всички аспекти на обучението, научните и преподавателските дейности се извършват на английски език. Езикът на обучение не може да се променя за целия срок на обучение.

Целите на докторската програма „Политическа икономия“ са:

- Подготовка на научни, изследователски и преподавателски кадри с експертиза в теоретичния и интердисциплинарен анализ на икономическите системи и институции и моделирането на икономическите процеси и политики.
- Формиране на съвременни теоретични знания, аналитични умения и компетентности за самостоятелна научна и изследователска дейност, за критична оценка на икономически теории и политики, за работа в академични и изследователски екипи, за генериране на нови идеи и подходи в областта на икономическата теория.
- Изграждане на умения за работа с широк кръг научна литература (включително класически трудове и съвременни изследвания) с цел проучване, критичен анализ и синтез на теоретични постановки, формулиране на изследователски проблеми, цели и задачи, разработване на методология и интерпретация на резултати.
- Задълбочаване на фундаменталната теоретична и методологическа компетентност за научна, изследователска, преподавателска и експертно-аналитична дейност.
- Развитие на изследователския потенциал на докторантите за провеждане на оригинални научни изследвания, за анализ на сложни социално-икономически явления и за приложение на теоретичните знания в академичната сфера.
- Изграждане на аналитичен капацитет за формулиране на икономически политики и стратегии за устойчиво развитие.

Задачите на докторската програма „Политическа икономия“ са:

- Привличане на изявени и мотивирани студенти от български и чуждестранни университети, притежаващи образователно-квалификационна степен магистър, със силен интерес към икономическата теория и социалните науки.
- Осигуряване на задълбочено обучение на докторанти, насочено към развитие на тяхната теоретична, методическа и аналитична подготовка за извършване на висококачествена изследователска дейност.
- Подпомагане подготовката на самостоятелни и съвместни публикации в реномирани научни издания, както и на дисертационния труд, допринасящ към знанието в областта.
- Предоставяне на възможности за международен обмен, участие в научни конференции и мобилност на докторантите.
- Мотивиране на докторантите за непрекъснато развитие и усъвършенстване на знанията, уменията и компетенциите и след завършване на докторантурата, както и за активно участие в научната общност .

ПОДГОТОВКА НА ПРИДОБИЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР”

Подготовката на придобилите образователна и научна степен „доктор” по докторска програма „Политическа икономия“ е насочена към:

- Формиране на умения за събиране, класифициране, систематизиране и анализ на информация;
- Систематизиране и критичен анализ на съществуващите икономически теории и концепции;
- Овладяване на съвременни иконометрични и статистически методи за анализ на икономически данни;
- Развиване на способност за критично мислене, самооценка на постиженията от изследователския труд, самостоятелност и отговорност при научни изследвания;

- Развитие на умения за научна комуникация и представяне на изследователски резултати;
- Придобиване на опит в подготовката на научни публикации и участие в научни конференции;
- Прилагане на икономическите теории за анализ на реални проблеми и формулиране на политики;
- Развиване на висока чуждоезикова култура и умения за научна комуникация в международна среда;
- Спазване на възприетата и утвърдена академична научна етика и интелектуална почтеност

ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ

А. Знания

- Притежаване на специализирани и систематизирани знания в областта на политическата икономия и общата икономическа теория, даващи възможност за извършване на критичен анализ, синтезиране на нови идеи и разработване на оригинални теоретични постановки.
- Задълбочено познаване и владееие на методите на научните изследвания в икономиката и социалните науки, включително качествени, количествени и сравнително-исторически подходи.
- Притежаване на знания за разширяване и изменение на съществуващите знания в областта на икономическата теория, както и на нейните взаимодействия с гранични научни области (политология, социология, история, право).
- Притежаване на знания с най-висока степен на сложност за извършване на оригинални теоретични и/или емпирични изследвания в областта на политическата икономия.
- Демонстриране на знания и разбиране на най-високо равнище не само в основната област, но и в свързани теоретични и методологически направления.
- Придобиване на нови знания чрез проведените научни изследвания, допринасящи към развитието на икономическата мисъл.

Б. Умения

- За ефективно намиране, извличане, синтезиране, критично анализиране и оценяване на необходимата информация от широк кръг разнообразни източници (теоретични текстове, статистически данни, исторически документи и др.).
- За обосновано формулиране на значими изследователски проблеми и хипотези в областта на политическата икономия и общата теория на икономиката.
- За планиране, разработване на методология и провеждане на теоретични или емпирични изследвания за проверка на хипотези, развитие на теории или анализ на конкретни социално-икономически феномени.
- За решаване и преодоляване на критични проблеми в областта на теоретичния анализ и/или нововъведенията в разбирането на икономическите процеси; за развиване на иновативни концептуални рамки или подходи.
- За работа в изследователски екипи, за управление на време и ресурси при изпълнение на научни проекти, за решаване на комплексни теоретични и аналитични проблеми чрез нови или адаптирани методи и инструменти.
- За прилагане на методи и средства за анализ на тенденции, прогнозиране на възможни развития и разработване на концептуални решения или препоръки.

- За писане и представяне на научни трудове (статии в рецензирани издания, монографии, доклади) на високо академично ниво.
- За професионално комуникиране на комплексни идеи и резултати от изследвания пред специализирана и неспециализирана аудитория чрез различни канали.
- За интелектуална гъвкавост, критичност, предприемчивост и постоянство в изследователската дейност.

В. Компетентности

Самостоятелност и отговорност

- За създаване и интерпретиране на нови знания чрез собствени оригинални изследвания или друга научна дейност; за критично проследяване на най-новите постижения в областта на икономическата теория и свързаните дисциплини.
- За преценяване необходимостта от актуални публикации по изследваната проблематика и за принос към научния дебат.
- За обективна самооценка на постиженията и ограниченията на изследователския труд.
- За съставяне, проектиране, изпълнение и адаптиране на съвременен изследователски процес с научна строгост и почтеност.

Компетентности за учене

- За систематично придобиване, разбиране и критична оценка на значително количество знания от най-съвременните научни постижения в областта на икономическите и социалните науки и необходимостта от постоянното им надграждане и актуализиране.

Комуникативни и социални компетентности

- За проявяване на висока лична отговорност, самостоятелна инициативност и етично поведение в сложни и непредвидими обстоятелства в академична и професионална среда;
- За участие и принос в създаването на международни научни мрежи и проекти;
- Умение за представяне на научни резултати пред различни аудитории;
- За пълноценна професионална комуникация и сътрудничество на чужд език в международна научна среда.

Професионални компетентности

- Разбира и прилага техники за научни изследвания и сложни академични проучвания в областта на политическата икономия и общата теория на икономиката;
- Създава ясна концепция за търсенето на иновативни теоретични или аналитични решения.
- Извършва информирани и обосновани преценки по сложни теоретични и социално-икономически въпроси, често при наличие на непълна или противоречива информация
- Ясно и ефективно представя идеи и заключения пред специализирана и неспециализирана аудитория.
- Преподавателска и консултантска дейност в областта на икономическата теория;
- Разработване на икономически стратегии на регионално, национално и международно ниво;

ОБЛАСТИ НА РЕАЛИЗАЦИЯ

Придобилите образователната и научна степен „доктор” по докторска програма „Политическа икономия (обща теория на икономиката)” могат да се реализират в/във:

- Висши учебни заведения (като преподаватели и изследователи в областта на икономическата теория, политическата икономия, история на икономическата мисъл, институционална икономика, социално-икономически анализ и др.).

- Научни и изследователски институти и центрове към БАН, университети или други организации, занимаващи се с фундаментални и приложни изследвания в областта на икономиката и социалните науки.
- Държавни институции и органи на управление (министерства, агенции, регулаторни органи), където се изисква дълбочинно разбиране на икономическите процеси, разработване на стратегии и анализ на политики.
- Неправителствени организации и „мозъчни тръстове“ (think-tanks), извършващи независими анализи и изследвания по икономически и социални въпроси.
- Международни организации (напр. ЕС, ООН, Световна банка, МВФ), занимаващи се с глобални икономически и социални проблеми и политики.
- Аналитични и консултантски звена, където се изискват умения за комплексен икономически анализ, критично мислене и разработване на концепции.

Квалификационната характеристика е приета на КС на катедра „Икономика и международни отношения (Протокол № 5/04.04.2025 г.) и на ФС на Факултет „Бизнес и мениджмънт, Протокол № 339/10.04.2025 г.

Ръководител кат. ИМО:
/доц. д-р. Александър Косулиев/

Декан на ФБМ:
/проф. дн Милена Кирова/